

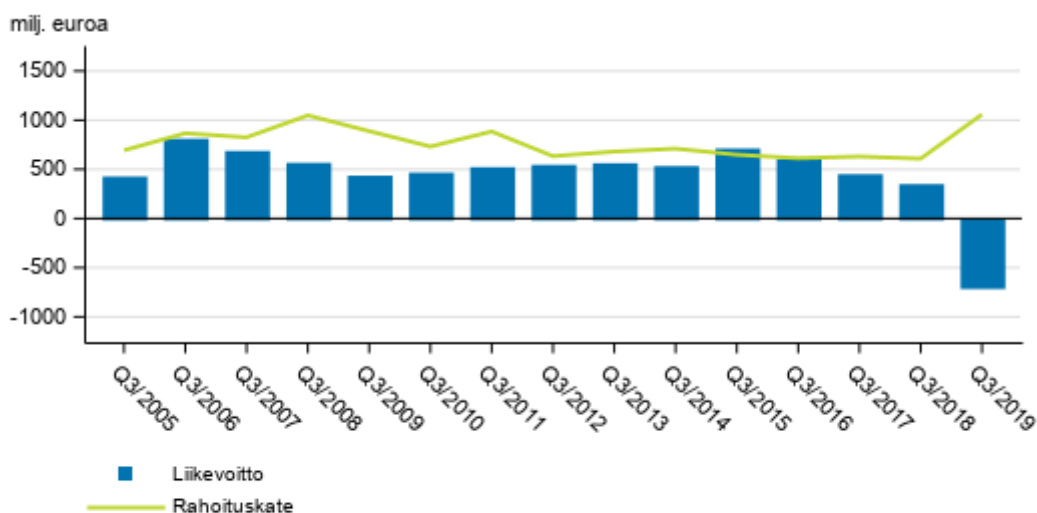
Luottolaitosten tilinpäätökset

2019, 3. vuosineljännes

Suomessa toimivien pankkien liiketappio oli 0,7 miljardia euroa vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä

Suomessa pankkitoimintaa harjoittavien luottolaitosten rahoituskate oli vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä noin 1,1 miljardia euroa ja liiketappio 0,7 miljardia euroa. Suomen pankkisektori kasvoi vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä tehdyn merkittävän yritysjärjestelyn seurauksena, jonka vuoksi tämän jälkeiset neljännekset eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia aikaisempien neljänneksten kanssa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen luottolaitosten tilinpäätöstilastosta.

Suomessa toimivien pankkien rahoituskate ja liikevoitto 3. neljännes 2005-2019, milj. euroa

Korkotuotot ja korkokulut

Suomessa pankkitoimintaa harjoittavien luottolaitosten korkotuottoja kertyi vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä 2 miljardia euroa. Korkokulut puolestaan olivat 0,9 miljardia euroa. Näiden erotuksena laskettava rahoituskate oli noin 1,1 miljardia euroa. Suhteessa vuoden takaiseen vastaavaan neljännekseen rahoituskate kasvoi erityisesti suomalaisilla liikepankeilla. Ulkomaisten pankkien osalta rahoituskate

puolestaan laski suhteessa vuoden takaiseen vastaavaan neljännekseen. Tähän vaikutti Suomen pankkisektorilla vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä tehty yritysjärjestely.

Hallintokulut

Hallinnon kulut ovat merkittävä kuluerä Suomessa toimiville pankeille. Hallinnon kuluja pankeilla oli kolmannella neljänneksellä noin 1,4 miljardia euroa. Palkat ja palkkiot olivat hallinnon kuluista 59,2 prosenttia, kun vuoden toisella neljänneksellä palkkojen ja palkkioiden osuus hallinnon kuluista oli 65,3 prosenttia. Merkittävän yritysjärjestelyn vuoksi vuoden 2018 neljännän neljänneksen jälkeisten ajanjaksojen hallintokulut ovat huonosti vertailtavissa tätä aiempiin neljänneksiin.

Liikevoitto/-tappio

Liiketappio eli tappio jatkuvista toiminnoista ennen veroja oli 697 miljoonaa euroa vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä. Liiketappio on poikkeuksellinen suhteessa aiempiin neljänneksiin, ja tappiota kasvattivat erityisesti kertaluonteiset erät. Merkittävän yritysjärjestelyn vuoksi vuoden 2018 neljännän neljänneksen jälkeisten ajanjaksojen liikevoitto on heikosti vertailtavissa tätä aiempien neljännesten liikevoittoon.

Tase

Pankkien taseiden yhteenlaskettu arvo oli noin 725 miljardia euroa. Tästä oman pääoman osuus oli noin 42 miljardia, joka oli keskimäärin 5,8 prosenttia taseiden yhteenlasketusta loppusummasta. Oman pääoman osuus taseiden loppusummasta oli suurin osuuspankkien yhteenliittymän jäsenpankeilla, noin 12,3 prosenttia. Pienin oman pääoman osuus taseiden loppusummasta oli puolestaan ulkomaalaisilla pankeilla, noin 0,4 prosenttia. Pankkisektorilla vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä tehty yritysjärjestely vaikutti merkittävästi pankkien yhteenlaskettuun taseen ja oman pääoman loppusummaan.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomessa toimivien pankkien tuloslaskelma 1.1.- 30.9.2019, 1 000 euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Suomessa toimivien pankkien tase 1.1.- 30.9.2019, 1 000 euroa.....	6

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Suomessa toimivien pankkien korkotuotot ja palkkiotuotot, 3. neljännes 2005-2019, milj. euroa.....	8
Liitekuvio 2. Suomessa toimivien pankkien liikevoitto, neljänneksittäin 2009-2019, milj. euroa.....	8
Laatuseloste: Luottolaitosten tilinpäätökset.....	9

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomessa toimivien pankkien tuloslaskelma 1.1.- 30.9.2019, 1 000 euroa

	1.1.- 30.9.2019				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	,Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
Korkotuotot	4 770 734	505 416	671 942	158 184	6 106 277
(Korkokulut)	2 682 769	156 033	49 754	20 355	2 908 910
RAHOITUSKATE	2 087 965	349 383	622 188	137 830	3 197 366
(Kulut vaadittaessa takaisinmaksettavasta osakepääomasta)
Osinkotuotot	32 689	..	261 565	..	307 325
Palkkiotuotot	2 029 325	372 098	364 372	96 971	2 862 766
(Palkkiokulut)	520 226	89 586	47 101	14 909	671 821
Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaamiseen pois taseesta liittyvät voitot tai (-) tappiot, kun niitä ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina ja -velkoina, netto	146 861	1 210	146 351
Voitot tai (-) tappiot kaupankäyntiä varten pidettävistä rahoitusvaroista ja -veloista, netto	584 740	19 251	6 704	..	610 694
Voitot tai tappiot kaupankäyntirahaston ulkopuolisista rahoitusvaroista, jotka on pakko arvostaa käypään arvoon tulosvaikutteisesti, netto	883 747	36 228	928 191
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät voitot tai (-) tappiot, netto	-724 916	..	-7 185	..	-732 131
Voitot / (-) tappiot suojauslaskennasta, netto	-16 010	-939	-16 895
Kurssierot [voitto / (-) tappio], netto	-105 733	7 762	-16	192	-97 795
Voitot tai (-) tappiot, jotka liittyvät rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien kirjaamiseen pois taseesta, netto	..	-26	..	638	..
Liiketoiminnan muut tuotot	379 136	80 870	46 051	14 946	521 003
(Liiketoiminnan muut kulut)	61 415	11 278	127 278	38 113	238 083
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ, NETTO	4 715 627	731 582	1 128 014	241 764	6 816 987
(Hallinnon kulut)	3 175 841	416 484	585 598	121 642	4 299 566
josta: (Henkilöstökulut)	2 010 260	191 793	225 854	54 735	2 482 641
josta: (Muut hallintokulut)	1 165 582	224 692	359 744	66 908	1 816 925
(Poistot)	447 497	18 420	17 372	9 347	492 636
Tehdyistä muutoksista johtuvat voitot tai (-) tappiot, netto
(Varaukset / (-) varausten peruutukset)	365 494	20 145	265	309	386 213
(Rahoitusvarojen arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruuntuminen, kun niitä ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina)	365 267	44 681	16 433	7 332	433 714
(Tytäryrityksiin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen sijoitusten arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruutus)
(Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruutus)	716 703	..	2 030	..	719 568
Tuloslaskelmaan kirjattu negatiivinen liikearvo

	1.1.- 30.9.2019				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	,Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
Voiton tai (-) tappion osuus sijoituksista tytäryrityksiin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin
Voitto tai (-) tappio myytävänä olevista pitkäaikaisista omaisuuseristä ja luovutettavien erien ryhmistä, jotka on luokiteltu myytäväksi mutta joita ei voida pitää lopetettuina toimintoina
VOITTO TAI (-) TAPPIO JATKUVISTA TOIMINNOISTA ENNEN VEROJA	348 051	251 684	506 315	102 489	1 208 539
(Verokulut tai (-) -tulot, jotka liittyvät jatkuvista toiminnoista johtuviin voittoihin tai tappioihin)	-14 739	44 325	53 781	38 875	122 241
VOITTO TAI (-) TAPPIO JATKUVISTA TOIMINNOISTA VEROJEN JÄLKEEN	362 790	207 360	452 534	63 615	1 086 298
Voitto tai (-) tappio lopetetuista toiminnoista verojen jälkeen
KOKO VUODEN VOITTO TAI (-) TAPPIO	362 790	207 360	452 534	63 615	1 086 298

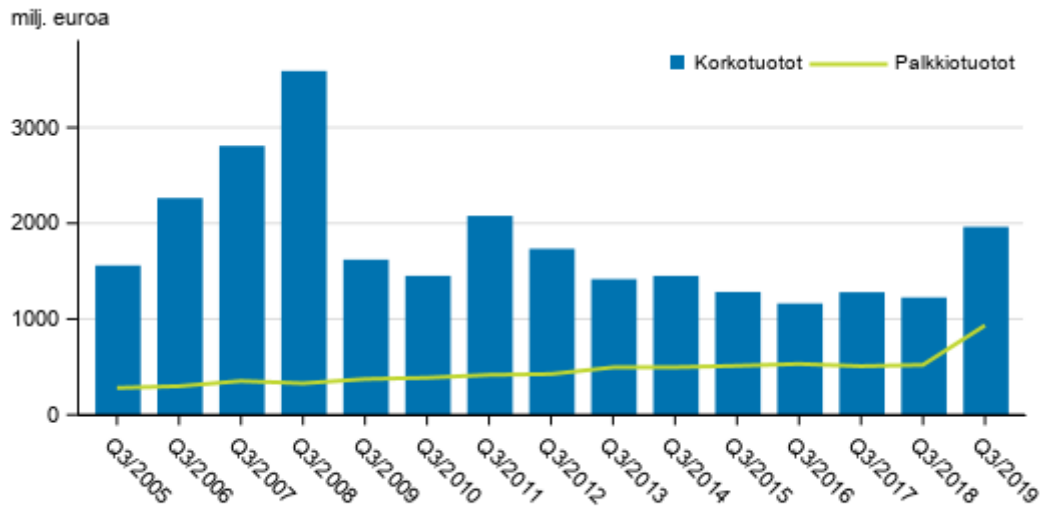
Liitetaulukko 2. Suomessa toimivien pankkien tase 1.1.- 30.9.2019, 1 000 euroa

	1.1.- 30.9.2019				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	,Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
VASTAAVAA
Käteinen, kassan saldot keskuspankeissa ja muut vaadittaessa maksettavat talletukset	49 804 586	67 637 157	951 728	673 422	119 066 893
Kaupankäyntiä varten tarkoitetut rahoitusvarat	122 742 791	..	165 346	..	124 422 302
Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset rahoitusvarat, jotka on pakko arvostaa käypään arvoon tulosvaikutteisesti	23 462 650	473 380	24 174 358
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	837 028
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	40 840 677	..	6 035 445	..	47 994 950
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat	238 671 290	35 344 909	74 533 280	9 828 188	358 377 667
Johdannaissopimukset - suojauslaskenta	3 777 207	..	332 488	91 202	4 200 896
Suojauskohteiksi hyväksyttävien erien käyvän arvon muutokset korkoriskin portfoliosuojauksessa	97 075
Sijoitukset tytäryhtiöihin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin	15 508 030	..	16 945	..	15 770 282
Aineelliset hyödykkeet	1 124 239	134 189	623 177	125 482	2 007 088
Aineettomat hyödykkeet	1 965 789	11 253	10 605	35 006	2 022 653
Verosaamiset	1 069 564	52 469	31 894	3 139	1 157 066
Muut varat	24 702 263	538 280	62 500	52 719	25 355 762
Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja luovutettavien erien ryhmät
VARAT YHTEENSÄ	524 261 809	105 816 080	82 989 278	12 416 851	725 484 019
VASTATTAVAA
Kaupankäyntiä varten tarkoitetut rahoitusvelat	103 306 514	..	141 602	..	104 890 096
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	3 193 621
Jaksotettuun hankintamenuon kirjatut rahoitusvelat	359 818 489	102 293 014	70 248 781	10 744 267	543 104 551
Johdannaissopimukset - suojauslaskenta (velat)	868 108	..	211 234	..	1 082 047
Suojauskohteiksi hyväksyttävien erien käyvän arvon muutokset korkoriskin portfoliosuojauksessa	1 807 122	77 761	1 884 883
Varaukset	1 401 910	49 935	9 176	1 667	1 462 689
Verovelat	323 742	51 752	58 474	12 194	446 162
Vaadittaessa takaisinmaksettava osakepääoma
Muut velat	23 544 974	1 202 221	2 174 624	437 094	27 358 913
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin luovutettavien erien ryhmiiin sisältyvät velat
VELAT YHTEENSÄ	493 907 576	105 395 805	72 843 893	11 275 688	683 422 963
Pääoma	4 880 517	..	3 581 044	..	8 608 379
Rahasto, johon ylikurssi kirjataan	558 792	569 112

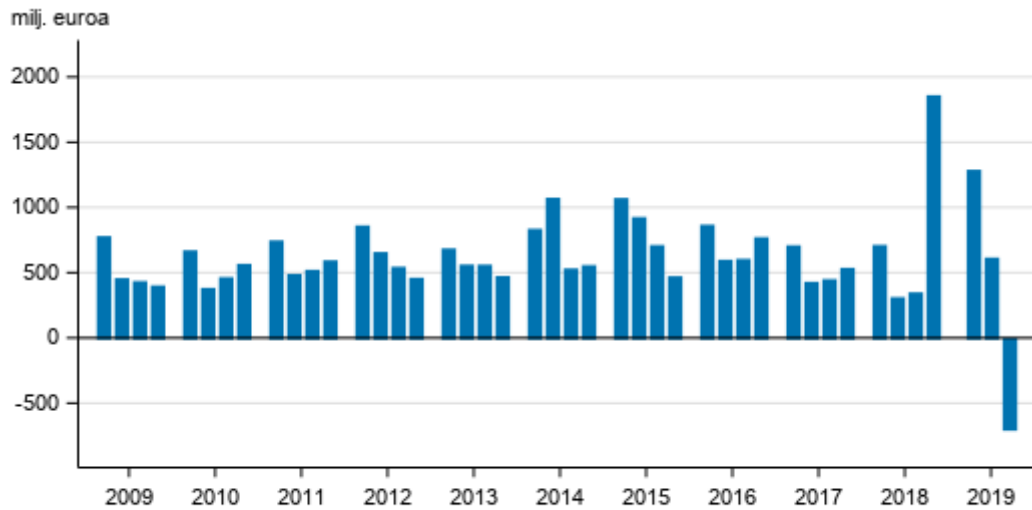
	1.1.- 30.9.2019				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	,Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit (muu kuin pääoma)
Muu pääoma	133 333	133 863
Kertyneet muun laajan tuloksen erät	-308 619	..	257 568	..	-25 211
Kertyneet voittovarot	23 196 756	197 698	3 770 894	549 284	27 714 633
Uudelleenarvostusrahastot
Muut rahastot	801 527	..	2 083 345	..	3 256 567
(-) Omat osakkeet	20 876
Emoyrityksen omistajille osoitettava voitto tai tappio	362 790	207 359	452 534	63 615	1 086 298
(-) Väliosingot
Vähemmistön osuudet [määräysvallattomien omistajien osuudet]
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	30 354 233	420 274	10 145 386	1 141 163	42 061 056
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	524 261 809	105 816 080	82 989 279	12 416 851	725 484 019

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Suomessa toimivien pankkien korkotuotot ja palkkiotuotot, 3. neljännes 2005-2019, milj. euroa

Liitekuvio 2. Suomessa toimivien pankkien liikevoitto, neljänneksittäin 2009-2019, milj. euroa

Laatuseloste: Luottolaitosten tilinpäätökset

1. Tilastotietojen relevanssi

Luottolaitosten tilinpäätöstilasto kuvaa Suomessa toimintaa harjoittavien luottolaitosten sekä suomalaisten luottolaitosten ulkomaisten sivukonttorien toiminnan kehitystä. Tilasto sisältää tuloslaskelman ja taseen, joissa eritellään luottolaitosten tilinpäätösten keskeisimpiä virta- ja varantosuureita.

Tilaston tulkinnan kannalta on tärkeää huomata, että luottolaitoksia ei tarkastella tilastossa konserneina vaan itsenäisinä instituutioina. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että neljännesvuosittaiset tuloslaskelmatiedot esitetään tilastossa yleensä kumulatiivisina. Siten alkuvuonna lopettaneiden luottolaitosten tuloslaskelmat ovat tilastossa mukana kyseisen vuoden loppuun asti. Koska tase kuvaa tietyn hetken varoja ja velkoja, tasetietoja ei voida esittää kumulatiivisina, vaan tase kertoo kunkin neljänneksen päätöspäivän tilanteen. Lopettaneet luottolaitokset putoavat siis pois tilastossa esitettävästä taseesta heti lopettamista seuraavalla neljänneksellä. Tästä erosta johtuen tuloslaskelman tilikauden voitto ei välttämättä täsmää täysin taseen tilikauden voittoon.

Tiedonkeruun määrittelyvaiheessa on huomioitu mm. Euroopan kansantalouden tilinpitoasetuksen, nk. FISIM-asetuksen, neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon, alueellisen panos-tuotoksen sekä EU:n rakennetilastoasetuksen luottolaitosliitteen edellyttämät tiedot. Lisäksi osa kerättävistä tiedoista toimii Finanssivalvonnan valvontatoimen pohjana.

Käytetty tilinpäätöskaava perustuu valtiovarainministeriön asetukseen luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä sekä Finanssivalvonnan em. asetusta täydentävään määräykseen. Tiedot kerää Finanssivalvonta kaikilta Suomessa toimivilta pankeilta sekä muilta luottolaitoksilta ml. ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit Suomessa.

Tiedonantovelvollisuus perustuu Tilastolakiin (280/2004/14§) sekä Finanssivalvonnasta annettuun lakiin (878/2008/18§ ja 60§) ja valtiovarainministeriön asetukseen.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään kokonaistutkimuksena suorana tiedonkeruuna kaikilta Suomessa toimivilta pankeilta sekä muilta luottolaitoksilta ml. ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit Suomessa. Tiedot kerätään sähköisesti.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston laatu on hyvä. Tilasto perustuu luottolaitosten kirjanpitoon. Aineistolle tehdään tarkastusvertailuja luottolaitosten julkaistuihin tilinpäätöksiin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tarkat julkaisupäivät näkyvät tämän sivuston kohdassa "Tulevat julkistukset".

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilasto julkaistaan verkkojulkaisuna Tilastokeskuksen sivuilla. Vuoden 2008 loppuun asti tiedot julkaistiin myös osana Rahalaitokset painojulkaisua.

Tuloslaskelma- ja tasetietojen aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 1999 alkaen tilaston verkkosivulla tietokantatalukkona. Lisäksi Tilastokeskus tuottaa pyynnöstä muita aikasarjoja luottolaitosten liiketoimintaa kuvaavista luvuista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2018 alussa useimmat aikasarjat katkeavat tilinpäätöskäavan muutoksen takia, kun FINREP-raportoinnissa otettiin käyttöön uusi IFRS 9 -tilinpäätösstandardi. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskäavalla tuotetut luottolaitosten tilinpäätökset on saatavissa vuosilta 1995-2004, 2005-2013 ja 2014-2017.

Vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä Luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston liite- ja tietokantataulut on muutettu vastaamaan paremmin Finanssivalvonnan FINREP-tiedonkeruulomakepohjaa. Muutokset ovat pieniä, eivätkä juurikaan vaikuta Luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston vertailukelpoisuuteen aikaisempiin neljänneksiin nähden.

Vuoden 2016 toisesta neljänneksestä lähtien Finanssivalvonnan FINREP-raportoinnista poistettiin liitetietotaulukoita. Muutoksen vaikutuksesta luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston Liitetaulukoita 3, 4 ja 5 (Kotimaisten talletuspankkien korkotuottojen ja -kulujen erittely, palkkiotuottojen ja -kulujen erittely sekä hallintokulujen erittely) ei ole saatavilla. Jäljelle jääneet FINREP-tilaukukset muuttuivat jonkin verran. Muutokset eivät aiheuttaneet merkittäviä muutoksia luottolaitosten tilinpäätökset -tilastoon ja vertailukelpoisuus aikaisempiin neljänneksiin pääosin säilyi.

Vuoden 2014 alussa aineiston tietosisältö muuttui Finanssivalvonnan FINREP-raportoinnin myötä. Tästä johtuen aikasarjat osin katkeavat eivätkä tiedot ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin verrattuna. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskäavalla tuotetut tiedot on saatavilla vuosista 2005-2013 ja 1995-2004.

Vuoden 2005 alussa useimmat aikasarjat katkeavat tilinpäätöskäavan muutoksen takia. Silloin otettiin käyttöön luottolaitosten tilinpäätösraportoinnissa uusi IAS/IFRS-tilinpäätösstandardi. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskäavalla tuotetut tilinpäätöstilastot luottolaitoksista on saatavissa vuosilta 1995-2004. Vuodesta 1974 vuoteen 1995 tuotettiin tilinpäätösjulkaisuja luottolaitoksista siten, että rahoitusyhtiöt ja luotto-osakeyhtiöt eivät sisällyneet yhtenäistettyyn kehikkoon. Nämä eivät vielä olleet yhtenäisen luottolaitoslainsäädännön piirissä. Ennen vuotta 1974 kustakin pankkiryhmästä tuotettiin erillinen julkaisu, joiden sisällöt poikkesivat jossakin määrin toisistaan myös tilinpäätöskäavan osalta. Tilastokeskus on julkaissut ns. pankkitilastoja vuoden 1970 tiedoista alkaen kaikista pankkiryhmistä. Pankkitilastojen taival alkoi vuoden 1868 säästöpankkitalastosta, joka oli säästöpankkien tarkastajan kertomus säästöpankkien tilasta ja hoidosta.

Lopettaneiden yritysten käsittelyä muutettiin tilaston tuloslaskelmatietojen osalta kolmannella neljänneksellä 2007. Muutos toteutettiin takautuvasti vuoden 2006 alusta alkaen. Aiemmin lopettaneet yritykset putosivat välittömästi lopettamisen jälkeen pois tuloslaskelmatilastosta. Nyt lopettaneiden luottolaitosten tiedot lasketaan mukaan kumulatiiviseen tuloslaskelmatilastoon aina lopettamisvuoden viimeiseen neljännekseen asti. Muutos ei vaikuta tasetietoihin. Muutos parantaa peräkkäisten neljännesten vertailua vuoden sisällä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilasto on tuotettu vallitsevan tilinpäätösstandardin mukaisesti ja on vertailukelpoinen muihin luottolaitosten tilinpäätöstilastoihin nähden. Tilastossa luottolaitoksia tarkastellaan itsenäisinä instituutioina, ei konserneina.

Lisätietoja

Jukka-Pekka Pyyllampi 029 551 3002

Heidi Lauttamäki 029 551 3029

Vastaava tilastojohtaja:

Ville Vertanen

rahoitusmarkkinat@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Luottolaitosten tilinpäätökset, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-372X (pdf)